

Bijlage 1: Tijdelijk handelingskader waterkwaliteit bij infiltratie

Door toenemende droogte en de noodzaak om voldoende zoetwater beschikbaar te houden, wordt ondergrondse waterberging steeds belangrijker. Deze techniek brengt (regen- of drainage)water in de bodem om het later te gebruiken. Rijnland is voor deze activiteit bevoegd gezag, omdat het gaat om infiltreren. Bij het toetsen van een vergunningsaanvraag voor infiltreren worden chemische stoffen getoetst aan geldende normen dan wel toetsingswaarden. Voor PFAS en veel andere verontreinigende stoffen zijn er echter nog geen officiële normen of toetsingswaarden beschikbaar. Dit tijdelijk handelingskader maakt het mogelijk om vergunningsaanvragen te beoordelen zolang Europese, landelijke of provinciale normen ontbreken. Het zorgt voor een verantwoorde uitvoering van infiltratie.

Dit handelingskader is bedoeld voor het beoordelen van aanvragen om een vergunning voor het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening (hierna: infiltreren) die op grond van de waterschapsverordening is vereist. Infiltreren, waarbij het infiltratiewater zeer lage concentraties van PFAS of andere niet-genormeerde verontreinigende stoffen bevat, kan met dit handelingskader onder voorwaarden worden vergund wanneer dat verantwoord kan. Voor infiltreren gelden de artikelen uit subparagraaf 12.2.1.4 (grondwater onttrekken of infiltreren voor een andere reden) uit de waterschapsverordening de Rijnlandse Keur.

Op het beoordelen van een aanvraag om een vergunning voor infiltreren die op grond van de waterschapsverordening is vereist, is artikel 8.89, lid 2 en 3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) van overeenkomstige toepassing. Daarmee is onderstaande tekst van toepassing om uitwerking te geven aan de bestaande beoordelingsregels uit de waterschapsverordening (artikel 12.43).

Rijnland verleent geen vergunning voor infiltreren als:

- a. het te infiltreren water hogere concentraties stoffen bevat dan genoemd in bijlage XIX, onder A van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- b. het te infiltreren water stoffen bevat:
 1. die zijn genoemd in bijlage XIX, onder B van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als die stoffen niet zijn genoemd in bijlage XIX, onder A van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
 2. in een hoeveelheid en concentratie waarbij er een risico is dat dit zorgt voor het slechter worden van de kwaliteit van het grondwater.

Voor sommige stoffen zijn duidelijke normen vastgesteld in bijlage XIX, onder A van het Bkl. De vergunningverlener controleert of het te infiltreren water aan deze normen voldoet, zoals aangegeven in onderdeel (a) van bovenstaande uitwerking. Daarbij wordt ook gekeken naar maatregelen, zoals het vooraf zuiveren van het water.

De beoordeling van de hoeveelheden en concentraties van PFAS en andere niet-genormeerde verontreinigende stoffen in het infiltratiewater valt onder onderdeel (b) van bovenstaande uitwerking. Om risico's op verslechtering van de grondwaterkwaliteit te voorkomen, worden de volgende voorwaarden gehanteerd:

- De kwaliteit van het beoogde infiltratiewater moet worden vastgesteld voor stoffen of stofgroepen, zoals opgenomen in bijlage XIX, onder B van het Bkl, waarvan **redelijkerwijs** mag worden aangenomen dat ze in het **infiltratiewater voorkomen** (hierna: overige stoffen of stofgroepen). Het dagelijks bestuur behoudt de mogelijkheid om een lijst met te analyseren stoffen vast te stellen.
- Als PFAS en/of overige stoffen of stofgroepen worden aangetroffen, moet in de aanvraag een risicobeoordeling zijn opgenomen, waarin wordt beoordeeld hoe **kwetsbaar het ontvangend grondwatersysteem** is. De initiatiefnemer volgt de risicobeoordeling, zoals voorgesteld in de STOWA-rapportage 'Verantwoord infiltreren en aanvullen'³, volgens de aanpak van schema C.3 'Kwetsbaarheid ontvangend grondwatersysteem en kwaliteitseisen infiltratiewater' met daarin de begrippen beheersbaarheid en onomkeerbaarheid. Voor de verschillende klassen van kwetsbaarheid van het ontvangend grondwatersysteem gelden de volgende voorwaarden voor PFAS en overige stoffen of stofgroepen:
 - Bij een lage en beperkte kwetsbaarheid geldt dat:
 - concentraties van PFAS en overige stoffen of stofgroepen lager zijn dan bekende doelwaarden voor grondwaterafhankelijke functies van het ontvangend grondwatersysteem;
 - somconcentraties van PFAS²⁰ maximaal 100 ng/L zijn;
 - somconcentraties van PFOS, PFOA, PFNA en PFHxS maximaal 4,4 ng/L zijn⁵;
 - concentraties van overige stoffen of stofgroepen maximaal 100 ng/L zijn of lager zijn dan de achtergrondconcentraties in het ontvangende grondwater.
 - Bij een hoge kwetsbaarheid geldt dat:
 - concentraties van PFAS en overige stoffen of stofgroepen lager zijn dan bekende doelwaarden voor grondwaterafhankelijke functies van het ontvangend grondwatersysteem;
 - somconcentraties van PFAS²⁰ maximaal 100 ng/L zijn;
 - somconcentraties van PFOS, PFOA, PFNA en PFHxS maximaal 4,4 ng/L zijn;
 - concentraties van overige stoffen of stofgroepen maximaal 100 ng/L zijn.
- Er wordt in de risicobeoordeling meegewogen of er **risico's zijn voor huidige of toekomstige functies** die afhankelijk zijn van grondwater. Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld strategische zoetwatervoorraden of voorziene natuurontwikkelingen.
- In de vergunning worden voorwaarden opgenomen over het **meten** van PFAS en overige stoffen en stofgroepen, om te controleren dat of het water dat daadwerkelijk wordt geïnfiltreerd aan de **gestelde kwaliteitseisen** voldoet.
- In de vergunning kunnen voorschriften worden opgenomen die de infiltratie beperken tot specifieke perioden, afgestemd op de regionale waterbeschikbaarheid en de actuele of verwachte watervraag, om een evenwichtige waterverdeling te waarborgen.
- Als een vergunning wordt verleend, geldt die voor een **periode van maximaal 10 jaar**.

³ Verantwoord infiltreren en aanvullen, STOWA, publicatienummer 2025-21, 20-05-2025

⁴ Analyse van de som van 20 PFAS stoffen, zoals opgenomen in de Europese drinkwaterrichtlijn en bijbehorende technische richtsnoeren.

⁵ Voorgestelde kwaliteitsnorm voor grondwater uit Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directives 2000/60/EC, 2006/118/EC, and 2008/105/EC", goedgekeurd door COREPER op 8 oktober 2025